

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ГЕОІНФОРМАТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
/ Іван КАЛИНИЧ /
« 3 » _____ 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРОСТОРОВОГО ТА МІСТОБУДІВНОГО ПЛАНУВАННЯ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія та землеустрій
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма дисципліни «**Основи просторового та містобудівного планування**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **19 Архітектура та будівництво спеціальності 193 Геодезія та землеустрій** освітньої програми «**Геодезія та землеустрій**» - Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2024 р.

Розробники:

Пересоляк Владислав Юрійович, к.н.з д.у., доцент, завідувач кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики ;

Радиш Ігор Петрович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *геодезії, землеустрою та геоінформатики*

протокол № 10 від « 26 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри: Владислав ПЕРЕСОЛЯК

Схвалено методичною комісією *географічного факультету*

протокол № 11 від « 28 » червня 2024 р.

Голова методичної комісії: Людвиг ПОТИШ

©Пересоляк В.Ю., Радиш І.П., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4-й	4-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента –	VII	VIII
	Лекції:	
	30 год.	10 год.
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	30 год.	8 год.
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	60 год.	102 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи просторового та містобудівного планування» є дати студентам теоретичні і практичні знання щодо основ містобудування, планування території і використання земель територіальних громад. Дисципліна дає можливість одержати знання про основні завдання і шляхи планування населених пунктів та територіальних громад, навички в розробленні містобудівної документації, яка розробляється на місцевому рівні, а також в користуванні нормативною і методичною літературою щодо розроблення такої документації.

Завдання: навчити майбутніх фахівців у своїй виробничій, проектній і науковій роботі застосовувати загальнотеоретичні положення і добре володіти методикою розроблення і еколого-економічного обґрунтування містобудівної документації з обов'язковим урахуванням раціонального використання земель.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі при роботі з містобудівним кадастром.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК04. Здатність обирати та використовувати ефективні методи, технології та обладнання для здійснення професійної діяльності у відповідній сфері.

СК06. Здатність виконувати дистанційні, наземні, польові та камеральні дослідження, інженерні розрахунки з опрацювання результатів досліджень, оформляти результати досліджень, готувати звіти при вирішенні завдань геодезії та землеустрою.

СК07. Здатність збирати, оновлювати, опрацьовувати, критично оцінювати, інтерпретувати, зберігати, оприлюднювати і використовувати геопросторові дані та метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель.

СК11. Здатність здійснювати геодезичний моніторинг земної поверхні, природних об'єктів, інженерних споруд.

СК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни спирається на знання набуті студентами при вивченні таких дисциплін: «Картографія», «Державний земельний кадастр», «Земельне право», «Містобудівний кадастр», «Землеустрій».

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Основи просторового та містобудівного планування» є опанування таких навчальних дисциплін у здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК 10 Інженерна графіка в землеустрої; ОК 12 Топографія; ОК 13 Геодезія; ОК 15 ГІС і бази даних; ОК 16 Картографія, ОК 25 Державний земельний кадастр.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Основи просторового та містобудівного планування» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей	РН4
Брати участь у створенні державних геодезичних мереж та спеціальних інженерно-геодезичних мереж, організувати та виконувати топографічні та кадастрові знімання, геодезичні вимірювання, інженерно-геодезичні вишукування для проектування, будівництва та експлуатації об'єктів будівництва	РН8
Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою	РН9
Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри	РН12
Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах	РН13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Основи просторового та містобудівного планування»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<p>У результаті вивчення дисципліни «Основи просторового та містобудівного планування» студент повинен знати:</p> <p>функціональні-просторові структури та системоутворюючі елементи ГІС регіонального містобудівного кадастру;</p> <p>соціально-просторові функції населених пунктів та адміністративних одиниць;</p> <p>моделі та методи функціонально-просторових систем організації території населених пунктів та територіальних громад;</p> <p>основи містобудівельного моніторингу;</p> <p>структуру інформаційних систем державного земельного кадастру;</p> <p>характеризувати функціональну структуру та елементи при плануванні населених пунктів та територій територіальних громад;</p> <p>визначати проблеми та перспективи розробки містобудівної документації на місцевому рівні;</p> <p>розробляти стратегію планування населених пунктів та територій територіальних громад.</p> <p>вміти:</p> <p>користуватися даними державного земельного кадастру та геопросторовими даними;</p> <p>розробляти містобудівну документацію;</p> <p>планувати ефективне використання територій територіальних громад.</p>	<p>РН4, РН9, РН12, РН13</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

поточний контроль - здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними та лабораторними заняттями, самостійною роботою;

проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та

практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;

підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля - 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування тестів. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина - 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів - по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну - 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка - 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті - 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	25	1	25
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Презентація	-	-	-	-
Реферат	1	25	1	25
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	3	100	3	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

- 0 % - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

- 0 % - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Сутність та правові аспекти просторового та містобудівного планування

Тема 1. Принципи просторового планування у контексті сталого розвитку громад

Зміст поняття «просторове планування». Забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Основні цілі просторового та містобудівного планування.

Тема 2. Сутність і поняття розселення, як основи просторового та містобудівного планування

Зонування території. Процеси розподілу і перерозподілу населення у системі територіальних громад. Вплив показників густоти населення, сукупності та величини населених пунктів, співвідношення чисельності міського та сільського населення на процеси просторового та містобудівного планування.

Тема 3. Основи стратегічного планування

Необхідність розробки стратегії розвитку на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівні. Етапи та порядок розроблення стратегії розвитку.

Тема 4. Законодавче забезпечення просторового та містобудівного планування

Опрацювання Земельного кодексу України, Законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій», «Про основи містобудування», нормативно-правових актів Уряду та міністерств у частині планування території.

Тема 5. Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади
Інструменти інтегрованого просторового та містобудівного планування. Участь громади у плануванні території. SWOT-аналіз.

Пріоритетність збереження природного середовища при просторовому та містобудівному плануванні.

МОДУЛЬ 2

Розроблення документації з просторового та містобудівного планування.

Тема 6. Планування територій на місцевому рівні

Порядок та специфіка планування території на місцевому рівні. Містобудівна документація яка розробляється на місцевому рівні. Склад, зміст, порядок розроблення та оновлення містобудівної документації на місцевому рівні.

Тема 7. Містобудівна та землевпорядна документація з просторового та містобудівного планування.

Документація що регулює просторове планування. Вихідні дані, необхідні для початку планування та розроблення відповідної документації.

Тема 8. Комплексний план просторового розвитку територій територіальних громад

Організація розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Складові комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Основні цілі які досягаються за умови розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.

Тема 9. Управління земельними ресурсами у контексті просторового та містобудівного планування.

Формування земельних ділянок за затвердженими комплексними планами просторового розвитку території територіальних громад, генеральними планами населених пунктів, детальними планами території. Функціональне зонування території. Зміна цільового призначення земельних ділянок.

Тема 10. Використання у практичній діяльності документації на основі якої здійснюється просторове та містобудівне планування

Внесення відомостей про об'єкти, сформовані у результаті розроблення документації до Державного земельного кадастру.

Доступність та публічність документації з просторового та містобудівного планування.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Індивідуальна	Самостійна
Модуль 1												
Модуль 1. Сутність та правові аспекти просторового та містобудівного планування												
Тема 1. Принципи просторового планування у контексті сталого розвитку громад	10	2		2		6	9	1		1		7
Тема 2. Сутність і поняття розселення, як основи просторового та містобудівного планування	10	2		2		6	11	1				10
Тема 3. Основи стратегічного планування	10	2		2		6	12	1		1		10
Тема 4. Законодавче забезпечення просторового та містобудівного планування	14	4		4		6	11	1				10
Тема 5. Концепція інтегрованого розвитку	14	4		4		6	12	1		1		10

території територіальної громади												
Разом за модуль 1	58	14		14		30	55	5		3		47
Модуль 2												
Модуль 2. Розроблення документації з просторового та містобудівного планування												
Тема 6. Планування територій на місцевому рівні	10	2		2		6	12	1		1		10
Тема 7. Містобудівна та земельпорядна документація з просторового та містобудівного планування	14	4		4		6	12	1		1		10
Тема 8. Комплексний план просторового розвитку територій територіальних громад	14	4		4		6	17	1		1		15
Тема 9. Управління земельними ресурсами у контексті просторового та містобудівного планування	14	4		4		6	12	1		1		10
Тема 10. Використання у практичній діяльності документації на основі якої здійснюється	10	2		2		6	12	1		1		10

просторове та містобудівне планування												
Разом за модуль 2	62	16		16		30	65	5		5		55
Усього годин	120	30		30		60	120	10		8		102

6.3. Теми лабораторних занять

Теми лабораторних занять відповідають практичним заняттям.

Модуль 1		
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Принципи просторового планування у контексті сталого розвитку громад	2 год.	1 год.
Тема 2. Сутність і поняття розселення, як основи просторового та містобудівного планування	2 год.	
Тема 3. Основи стратегічного планування	2 год.	1 год.
Тема 4. Законодавче забезпечення просторового та містобудівного планування	4 год.	
Тема 5. Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади	4 год.	1 год.
Разом за модуль 1	14 год.	3 год.
Модуль 2		
Тема 6. Планування територій на місцевому рівні	2 год.	1 год.
Тема 7. Містобудівна та землепорядна документація з просторового та містобудівного планування	4 год.	1 год.
Тема 8. Комплексний план просторового розвитку територій територіальних громад	4 год.	1 год.
Тема 9. Управління земельними ресурсами у контексті просторового та містобудівного планування	4 год.	1 год.
Тема 10. Використання у практичній діяльності документації на основі якої здійснюється просторове та містобудівне планування	2 год.	1 год.
Разом за модуль 2	16 год.	5 год.
Усього	30 год.	8 год.

6.4. Самостійна робота

№ З/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Система просторового планування в Україні	10	20
2	Методологія стратегічного і тактичного планування	10	12
3	Визначення засобів і методів обґрунтування планових рішень на регіональному та місцевому рівні	10	20
4	Партисипативне планування територій територіальних громад	10	20
5	Моделі розвитку територій територіальних громад	10	10
6	Вивчення організаційних механізмів планової роботи з розвитку територій та інформаційної бази забезпечення процесу планування розвитку територій	10	20
Разом		60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи, презентації тощо);

технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі), для пред'явлення дидактичного матеріалу;

система дистанційного навчання «Moodle».

Обладнання: - прилади, матеріали і програми лабораторій інформатики, геодезії та ГІС.

Програмне забезпечення : Acrobat 4.0; Arc Gis 9,3; Classic Menu for Office 2010; Open Office 1.0; Windows old; DIGITALS.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
[Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. №2768-ІІІ.
[Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

3. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», 17 лютого 2011 року № 3038-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: -
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>;

4. Закон України «Про землеустрій», 22 травня 2003 року № 858-IV.
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: -
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

5. Закон України «Про основи містобудування», 16 листопада 1992 року № 2780-XII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: -
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>;

6. Закон України «Про Державний земельний кадастр», 7 липня 2011 року № 3613-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>;

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» від 17 жовтня 2012 р. № 1051.

[Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>;

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» від 1 вересня 2021 р. № 926. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text>;

9. Інтеграція екологічних вимог в просторові плани громад (методичні настанови) / Г.В.Айлікова, О.Г.Голубцов, Т.В.Криштоп, С.А.Лісовський, Є.О.Маруняк, Ю.М.Палєха, Л.Г.Руденко, Ю.М.Фаріон, В.М.Чехній, Л.О.Чижевська, А.Май, Ш.Хайланд, К.Якобі / Під ред. Л.Г.Руденка. Київ: Інститут географії НАН України, 2020. – 168 с.

10. Гук Я.С., Пересоляк В.Ю. Методичні вказівки для виконання лабораторно-практичних робіт з дисципліни «Районне розпланування» із коротким конспектом лекцій // Ужгород: видавництво: Ужгородський національний університет, 2009 – с.60.;

11. Савчак В.В., Пересоляк В.Ю., Пересоляк Р.В.: Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Законодавче забезпечення кадастру нерухомості» для студентів географічного факультету за освітньо – кваліфікаційним рівнем «Магістр» та «Спеціаліст». – Методичне видання. – Ужгород, 2015.-76 с.;

12. Просторове планування у новому адміністративно-територіальному поділі. Портал Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12630>

13. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна / І. А. Жукович // Статистика України. – К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2015. – N 1. – С. 18–22

Допоміжна література

1. Сучасна динаміка рельєфу України / [Палієнко В.П., Матошко А.В., Барщевський М.Є. та ін.] . – К.: Наукова думка, 2005. – 268 с.

2. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, О.Г.Голубцов та ін.; під ред. Л.Г.Руденка. – К.: Реферат, 2014. – 144 с.

3. Лист Міністерство екології та природних ресурсів України від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування».

4. Пересоляк В. Ю., Лахоцька Е.Я. «ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНИХ МЕРЕЖ» НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІВКАЗІВКИ до виконання практичної роботи з курсу «Кадастр міських земель» для студентів напрям підготовки: 6.080101 геодезія та землеустрій Методичне видання. – Ужгород, 2019.-34 с.

5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку сільських територій» від 23 вересня 2015 р. № 995-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80#Text>.

6. Державні будівельні норми. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://diam.gov.ua/normativno-pravovi-akti/derzhavni-budivelni-normi>.

7. Комплексний план території територіальної громади. НДПЦ ГП. URL: <https://gplan.com.ua/hromadas/kompleksniy-plan-teritoriyi-teritorialnovi-gromadi>.

8. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування : зміст, еволюція та основні сучасні напрями [текст] / Є. О. Маруняк // Український географічний журнал. – 2014. – № 2. – С. 22–31.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>

2. Наукова періодика України; Нац. бібл. України ім. В. І. Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>